

1 Sygn. akt I C 718/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2021 r.

1 Sąd Rejonowy w Tczewie Wydział I Cywilny

2 Przewodniczący Sędzia Dorota Słowik

Protokolant sekretarz sądowy Dagmara Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2021 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.-

-Białej

przeciwko P. K.

o zapłatę

1. umarza postępowanie co do kwoty 2.150 zł. (dwa tysiące sto pięćdziesiąt złotych),
2. zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 5.625,42 zł (pięć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć złotych czterdzieści dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 6 maja 2020 r. do dnia 23 marca 2021 r.,
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie,
4. zasądzoną w punkcie 2. kwotę roszczenia głównego rozkłada na 19 rat, 18 pierwszych w kwotach po 300 zł (trzysta złotych), ostatnia 19. w kwocie 225,42 zł (dwieście dwadzieścia pięć złotych czterdzieści dwa grosze), płatnych w terminach miesięcznych, do końca każdego miesiąca, poczynając od miesiąca, w którym uprawomocni się niniejszy wyrok, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w terminie płatności każdej raty,
5. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. na rzecz pozwanego P. K. kwotę 231,03 zł. (dwieście trzydzieści jeden złotych trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 718/20

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniosła przeciwko P. K. pozew o zapłatę kwoty 18.863,61 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanymi od dnia 6 maja 2020 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla z dnia 26 października 2019 r. do zapłaty w dniu 5 maja 2020 r. kwoty 19.423,61 zł. Powódka podniosła, iż wezwała pozwanego do wykupu weksla, jednakże pozwany do dnia dzisiejszego wpłacił na konto powódki jedynie kwotę 560 zł. Powódka wywodziła, iż weksel został wystawiony przez pozwanego na zabezpieczenie zwrotu całej sumy z tytułu pożyczki udzielonej przez

powoda na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z 26 października 2019 r. Powódka zaznaczyła, że także wezwanie do dobrowolnego spełnienia świadczenia okazało się bezskuteczne.

Pismem z dnia 10 września 2020 r. powódka skorygowała żądanie pozwu wskazując, że domaga się zasądzenia od należności głównej dochodzonej pozwem odsetek ustawowych za opóźnienie.

W dniu 6 października 2020 r. w sprawie wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym na rzecz powódki przeciwko P. K..

Pozwany P. K. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości. Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż wyliczone przez powoda roszczenie jest zawyżone, a ustalone przez niego opłaty i odsetki mają charakter lichwiarski. Ponadto umowa została pozwanemu wadliwie wypowiedziana, albowiem nigdy nie otrzymał on od pożyczkodawcy żadnego pisma wzywającego do zapłaty, lub też zawierającego oświadczenie woli o rozwiązaniu umowy. W dalszej kolejności pozwany zarzucił również, że weksel został nieprawidłowo uzupełniony przez powoda, naruszając deklarację wekslową. Dlatego też zdaniem pozwanego żądanie powoda należy uznać za bezpodstawne.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka wskazała, że w toku procesu pozwany uregulował część zadłużenia w wymiarze 2.150 zł. Dlatego też powódka cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do tej kwoty, podtrzymując jednak żądanie zasądzenia kosztów procesu od całości roszczenia niezaspokojonego na dzień wniesienia pozwu. Odnosząc się do zarzutów podnoszonych przez stronę pozwaną powódka podkreśliła, że dochodzi roszczenia na podstawie weksla, a zatem nie miała obowiązku wykazywać w pozwie treści stosunku prawnego, który weksel ten zabezpiecza. Zobowiązanie z weksla jest bowiem zobowiązaniem abstrakcyjnym. Odnośnie do zarzutu wadliwego wypełnienia weksla powódka wskazała, że to na pozwanym – jako podmiocie wekslowo zobowiązanym – spoczywa ciężar udowodnienia wypełnienia weksla niezgodnie z umową i deklaracją wekslową. Podniesione przez pozwanego zarzuty nie dają podstaw do uznania, aby podpisany przez pozwanego weksel gwarancyjny miał zostać wystawiony i uzupełniony w sposób wadliwy, czy też niezgodny z zaistniałym stanem rzeczy. Nadto powódka podkreśliła, że zastosowała się do przepisów o limicie dotyczącym maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu. Powódka wskazała, iż na wynagrodzenie prowizyjne składa się m.in. zapłacona przez pożyczkodawcę kwota podatku dochodowego, wynagrodzenie za pośrednictwo w zawieraniu umów oraz koszt pozyskania kapitału pożyczek. Opłata przygotowawcza naliczana jest jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniem koniecznych dokumentów i dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, uruchomieniem środków. W kwestii opłaty za tzw. Twój Pakiet, powódka podniosła, iż skorzystanie przez pozwaną z tej usługi było fakultatywne i następowało na wniosek w momencie wnioskowania o udzielenie pożyczki. Opłata z tytułu wyboru „Twojego pakietu” jest pobierana tylko i wyłącznie od konsumentów, którzy wyrazili na to zgodę we wniosku. Usługa ta powoduje, że pożyczkobiorca ma do dyspozycji dodatkowe udogodnienia. Odnosząc się do zarzutu pozwanego o nieotrzymaniu wypowiedzenia umowy powódka wskazała, że swoje oświadczenia woli kierowała do pozwanego za pośrednictwem operatora publicznego. Tym samym pozwany miał swobodną możliwość zapoznania się z treścią tych pism.

Na posiedzeniu w dniu 18 marca 2021 r. wstąpił do sprawy profesjonalny pełnomocnik pozwanego, który uzupełnił argumentację swojego mocodawcy. Strona pozwana zarzuciła nieważność umowy z powodu naruszenia przepisów o odsetkach maksymalnych. Domagała się zasądzenia od pozwanego jedynie kapitału pożyczki. Ponadto – z uwagi na trudną sytuację finansową i życiową pozwanego – wniesiono o rozłożenie zasądzonych świadczeń na raty po 300 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany P. K. dnia 25 października 2019 r. zawarł z powódką (...) Spółką Akcyjną w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

(okoliczności bezsporne, umowa k. 21-28 [59-62v.])

Integralną częścią umowy pożyczki była deklaracja wekslowa wystawcy weksła, w której pozwany upoważnił powódkę do wypełnienia weksła.

Mocą zawartej przez strony umowy pożyczki nr (...) powódka udzieliła pozwanemu pożyczki, ustalając następujące jej warunki:

- 2 kwota udzielonej pożyczki - 9.000 zł;
- 3 opłata przygotowawcza- 129 zł;
- 4 prowizja – 7.771 zł;
- 5 (...) – 1.100 zł,
- 6 wysokość miesięcznej raty - 580 zł;
- 7 całkowity koszt pożyczki 11.880 zł,
- 8 całkowita kwota do zapłaty- 20.880 zł.

Splata pożyczki miała nastąpić w 36 miesięcznych ratach po 580 zł, do dnia 4 listopada 2022 r. Pierwszą ratę należało uiszczyć do dnia 4 grudnia 2019 r.

Celem zabezpieczenia pożyczki pożyczkobiorca wystawił i przekazał pożyczkodawcy w dniu podpisania umowy weksel in blanco, który miał zostać wypełniony w przypadku braku spłaty zobowiązania (§ 3 ust. 1 umowy).

Jeżeli pożyczkobiorca nie zapłaciłby w terminie określonym w umowie raty pożyczki, a opóźnienie w płatności przekroczyłoby 30 dni, pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania (§ 8 umowy, deklaracja wekslowa).

(dowody: umowa po życzki gotówkowej nr nr (...) – k. 21-28 [59-62v.], deklaracja wekslowa – k. 6; karta odsetek- k. 67, weksel- k. 4, harmonogram spłat- k. 29, karta klienta- k. 65; wniosek o udzielenie pożyczki –k. 55-58).

Pismem z dnia 9 marca 2020 r. powódka wezwała P. K. do zapłaty zaległych 2 rat pożyczki, wymagalnych w dniach 4 lutego 2020 r. i 4 marca 2020 r. w łącznej wysokości 1.160 zł w terminie 7 dni. Powódka zaznaczyła, iż w przypadku braku wpłaty ww. kwoty w określonym terminie, umowa pożyczki nr (...) zostanie wypowiedziana i wszystkie zobowiązania z niej wynikające zostaną postawione w stan natychmiastowej wymagalności. Pożyczkodawca wskazał, że prognozowana kwota roszczenia w przypadku wypowiedzenia umowy to 19.726,67 zł. Przesyłka została skutecznie doręczona pozwanemu w dniu 12 marca 2020 r.

(dowody: ostateczne wezwanie do zapłaty- k. 68, wydruk ze strony (...) – k. 69)

W dniu 6 kwietnia 2020 r. powódka sporządziła adresowane do P. K. pismo stanowiące wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksła. W treści pisma zaznaczono, że zadłużenie wynosi 19.423,61 zł. Pożyczkodawca w piśmie zawarł wezwanie do wykupu weksła in blanco w ciągu 30 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Powódka zaznaczyła, że po upływie 30 dni, rozpocznie naliczanie odsetek umownych. Przesyłka po dwukrotnym awizowaniu została zwrócona nadawcy.

(dowody: wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z wezwaniem do wykupu weksła- k. 5, wydruk ze strony (...) – k. 71).

W ramach wykonywania umowy nr (...) P. K. dokonał na rzecz (...) S.A. następujących wpłat: w dniu 9 grudnia 2019 r. kwoty 580 zł, w dniu 3 stycznia 2020 r. kwoty 580 zł, w dniu 10 marca 2020 r. kwoty 50 zł, w dniu 18 marca 2020 r. kwoty 69 zł, w dniu 27 marca 2020 r. kwoty 24,79 zł, w dniu 30 kwietnia 2020 r. kwoty 400 zł i 160 zł, w dniu

8 maja 2020 r. kwoty 500 zł, w dniu 11 maja 2020 r. kwoty 100 zł, w dniu 27 maja 2020 r. kwoty 200 zł, w dniu 3 czerwca 2020 r. kwoty 800 zł, w dniu 29 lipca 2020 r. kwoty 150 zł, w dniu 25 września 2020 r. kwoty 100 zł, w dniu 19 października 2020 r. kwoty 100 zł, w dniu 19 listopada 2020 r. kwoty 100 zł, w dniu 2 grudnia 2020 r. kwoty 100 zł, w dniu 5 stycznia 2021 r. kwoty 100 zł, w dniu 18 lutego 2021 r. kwoty 100 zł, w dniu 18 marca 2021 r. kwoty 69 zł, w dniu 27 marca 2021 r. kwoty 24,79 zł.

(dowody: zestawienie p łatności – k. 66; dowody wpłat – k. 84-102)

Pozwany P. K. obecnie pracuje, otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 3.200-3.500 zł. Na utrzymaniu ma żonę i małoletnie dziecko. Z otrzymywanych dochodów kwotę 2.100 zł miesięcznie przeznaczą na kredyt mieszkaniowy, kwotę 200 zł miesięcznie na leki, kwotę 1.000 zł miesięcznie na wymagalne należności publicznoprawne, kwotę 500 zł miesięcznie na opłaty eksploatacyjne nieruchomości, kwotę 200 zł co dwa miesiące na prąd. Pozostała kwota przeznaczana jest na pokrycie kosztów bieżącego utrzymania. Pozwany i jego żona są przewlekle chorzy. Koszty zakupu leków stanowią wydatek stały.

(dowód: zeznania pozwanego P. K. w charakterze strony – k. 104-105 – 00:01:34 - 00:24:45).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz w oparciu o fakty przyznane przez same strony. Dokumenty Sąd uznał w pełni za wiarygodne, bowiem strony nie kwestionowały ich prawdziwości. Sąd uznał za wiarygodne zeznania złożone przez pozwanego w charakterze strony, albowiem były one spójne, logiczne i znajdowały odzwierciedlenie w złożonych dokumentach.

Sąd zważył, co następuje:

Przed przystąpieniem do rozważań merytorycznych należało odnotować, że wobec częściowego zaspokojenia przez pozwanego żądania pozwu w toku postępowania, powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 2.150 zł. Sąd uznał cofnięcie pozwu za skuteczne, gdyż zostało ono dokonane zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. Czynność powoda jest dopuszczalna również dlatego, że nie jest ona sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). W związku z tym Sąd uznał, że powód cofnął pozew ze skutkiem prawnym.

Zgodnie z art. 355 k.p.c. Sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. Wobec powyższego, na podstawie art. 355 k.p.c., Sąd postanowił jak w punkcie 1. sentencji.

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że żądanie pozwu w podtrzymanym zakresie zasługiwało na uwzględnienie w części.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 § 1 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki zobowiązuje zatem pożyczkodawcę do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę. Samo wydanie przedmiotu pożyczki może nastąpić w dowolny sposób, byle pożyczkobiorca miał możliwość swobodnego dysponowania czy to pieniędzmi, czy rzeczami będącymi przedmiotem umowy. Odwrotność opisywanej sytuacji występuje przy zwrocie pożyczki. Pożyczkobiorca po upływie określonego terminu jest zobowiązany zwrócić pożyczkodawcy otrzymane pieniądze/rzeczy, przy czym nie muszą to być te same pieniądze i te same rzeczy, o ile są zwracane w tej samej ilości i jakości. W braku odmiennego zastrzeżenia w odniesieniu do tych umów pożyczki, których przedmiotem są pieniądze, należy postępować stosownie do wymagań określonych zasadą

nominalizmu (zob. szerz. Z. Gwalik, Komentarz do artykułu 720 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, LEX 2010).

Nie ulega wątpliwości Sądu, że pozwany i powódka zawarli ważną umowę pożyczki. Pozwany podnosił co prawda, że w chwili zawierania umowy znajdował się w trudnej sytuacji finansowej, niemniej jednak sam ten fakt nie powoduje, że pozwany złożył oświadczenie woli będąc w stanie wyłączającym swobodne i świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli. Problemy finansowe nie świadczą bowiem o tym, że pozwany nie miał świadomości, jakiego rodzaju zobowiązanie zaciąga, że nie wiedział, jaka jest jego wysokość, czy warunki zawarcia umowy. Pozwany sam przyznał w trakcie przesłuchania, iż interesowało go szybkie podpisanie umowy i otrzymanie gotówki, był zatem świadomy, że podejmuje określone zobowiązanie. To, że nie zadał sobie trudu, aby się zaznajomić szczegółowo z postanowieniami umowy, nie świadczy o tym, że nie została ona ważnie zawarta.

Wymaga podkreślenia, iż w rozpoznawanej sprawie powódka dochodziła należności na podstawie weksla. Przedstawiony przez powódkę weksel był wekslem in blanco, a zatem wekslem niezupełnym w chwili jego wystawienia. Weksel ten został wystawiony w celu zabezpieczenia wykonania przez pozwaną zobowiązania ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki.

Wskazać należy, iż nawet przy abstrakcyjności zobowiązania wekslowego, sąd ma możliwość badania stanu faktycznego wynikającego ze stosunku podstawowego, w tym ustalenia, czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności wynikającej ze stosunku podstawowego (tu umowy pożyczki). Wskazać należy, że w wyniku porozumienia osoby wręczającej weksel in blanco i jego odbiorcy ściśła więź pomiędzy zobowiązaniem wekslowym a zobowiązaniem, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność, przejawia się tym, że wierzyciel nie może z mocy weksla uzyskać w zasadzie więcej praw niż przysługuje mu w ramach stosunku, z którego wynika podlegająca zabezpieczeniu wierzytelność. Z tych przyczyn zdaniem Sądu kontrola postanowień umownych w zakresie regulacji art. 3851 – 3853 k.c. jest nie tylko uprawnieniem, ale też obowiązkiem sądu, nawet w przypadku, gdy zarzutów takich strona pozwana nie podnosi. Sąd zobowiązany jest czuwać, aby podmioty stosunków cywilnoprawnych pod przykryciem zobowiązania wekslowego nie przemycaly postanowień niedozwolonych i nie wykorzystywały słabszej i często nieporadnej strony tych stosunków jakim są konsumenci. Powyższe znajduje potwierdzenie w orzeczeniu TSUE C-176/17, w którym wskazano, że sąd krajowy nie może ograniczyć się do badania ważności zobowiązania wekslowego z punktu widzenia zachowania formalnych warunków weksla, z pominięciem stosunku podstawowego.

Powódka w piśmie procesowym zawarła stwierdzenie, że pozaodsetkowe koszty kredytu określone w umowie mieszczą się w limicie określonym w art. 36a ukk. Zdaniem Sądu nie wyłącza to możliwości ich prawnej analizy także przez pryzmat innych norm prawa cywilnego, wskazać bowiem należy, iż celem regulacji określonych w ustawie o kredycie konsumenckim jest ochrona konsumentów przed nadmiernym obciążaniem ich kosztami udzielonych kredytów, a nie przyznawanie pożyczkodawcy uprawnienia do naliczania opłat w maksymalnej przewidzianej przez tą ustawę wysokości bez względu na to czy poniósł on jakiegokolwiek koszty związane z zawarciem umowy pożyczki. W szczególności kontrola ta może być przeprowadzona przez pryzmat art. 3851 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 3851 § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przez rażące naruszenie interesów konsumenta należy rozumieć przy tym nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

W kontekście powyższych regulacji, wskazać należy, że powódka dochodziła oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, prowizji w wysokości

7.771 zł oraz kwoty 1.100 zł z tytułu „Twojego pakietu”. Wymaga podkreślenia, iż prowizję określono na poziomie 7.771 zł, co stanowi kwotę odpowiadającą 86% udostępnionego pożyczkobiorcy kapitału. W takiej sytuacji, zdaniem Sądu I instancji, prowizja zastrzeżona w umowie, z której powódka wywodzi swe żądanie, jest rażąco wygórowana. Z tego też powodu postanowienie umowne określające jej wysokość w ocenie Sądu uznać należało za sprzeczne z dobrymi obyczajami i godzące w interes konsumenta. W ocenie Sądu powódka nie wskazała jakichkolwiek okoliczności, które uzasadniałyby przekonanie o racjonalności i celowości określenia prowizji właśnie na tak wysokim poziomie. Powódka wskazała co prawda, że w związku z prowadzoną działalnością ponosi koszty podatków, opłat za pośrednictwo, czy z tytułu zabezpieczenia środków na wypłatę pożyczek. Niemniej jednak w ocenie Sądu są to typowe koszty ponoszone przez podmioty prowadzące określoną działalność, nie jest zatem zrozumiałe aby koszty te przerzucać w takim zakresie na konsumenta. Powódka nie wykazała też - wbrew obowiązkowi określonymu w art. 3851 § 4 k.c. - aby wskazane postanowienie umowne zostało indywidualnie uzgodnione z pozwanym. Pozwany wskazał, że nie orientował się, w jakim zakresie poniesie koszty prowizji, ani też nikt nie informował go, czym jest (...) i jakie z tego postanowienia płyną dla niego udogodnienia. Nadto nikt nie informował pozwanego, że może on zawrzeć umowę bez opcji (...). Jak wynika z zeznań pozwanego, przedstawiciel powódki przedstawił mu bliżej nieokreślone dokumenty i kazał po prostu wszystko szybko podpisać, argumentując, iż jest to normalny mechanizm rynkowy. Zdaniem Sądu praktyka powódki polega na oferowaniu konsumentom pożyczek, które obciążone są maksymalnymi kosztami pozaodsetkowymi, dodatkowo nakłada się na klientów dodatkowe zobowiązania za tzw. „uprawnienia”, które de facto nie stanowią dla konsumenta żadnych udogodnień, co wynika bezpośrednio z treści umowy, określających uprawnienia, wynikające z (...). Tym samym działanie takie zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. W ocenie Sądu, opłaty pobierane przez powódkę przy udzieleniu pożyczki stanowią w rzeczywistości dodatkowe, nadmiernie wygórowane w stosunku do wysokości kapitału, wynagrodzenie powódki, które ponosi konsument. Wskazać nadto należy, że prowizja określona w umowie, z której powódka wywodziła swe żądanie, nie stanowi świadczenia głównego w rozumieniu art. 3851 § 1 k.c. zdanie drugie. Pojęcie „głównych świadczeń” stron należy interpretować wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Zgodnie zaś z art. 720 § 1 k.c., elementem przedmiotowo istotnym umowy pożyczki nie jest wynagrodzenie, a zasadniczą formę wynagrodzenia z tytułu udostępnienia kapitału stanowią odsetki naliczane od udostępnionej sumy (przewidziane zresztą w przedmiotowej umowie).

Nadto wbrew stanowisku powódki Sąd uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie wykazano by postanowienia umowy dotyczące (...) były uzgodnione indywidualnie z pozwanym. Pozwany nie został poinformowany, że może podpisać umowę pożyczki bez dodatkowej opcji (...). Koszt skorzystania z opcji (...) jest wysoki i nieuzasadniony treścią umowy oraz podpisanym przez pozwanego oświadczeniem. To czy pozwana skorzysta z „Twojego pakietu” nie wynikało z jej inicjatywy.

W zaistniałym stanie rzeczy postanowienie pkt. 1.4 b umowy z dnia 25 października 2019 r. dotyczące prowizji oraz ceny Twojego Pakietu uznać należy za abuzywne i niewiążące (art. 3851 § 1 i 2 k.c.). W ocenie Sądu należy mieć tutaj także na uwadze, że umowa została wypowiedziana po upływie niespełna 6 miesięcy, zatem po tym okresie nie było nawet konieczności ponoszenia wydatków związanych z obsługą pożyczki.

Na uwzględnienie nie zasługiwał natomiast zarzut pozwanego dotyczący braku wymagalności dochodzonego roszczenia, wywołany nieskutecznym wypowiedzeniem mu umowy pożyczki. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że przesyłki listowne do pozwanego były kierowane przez powoda na adres wskazany przez samego pożyczkobiorcę przy zawieraniu umowy. Twierdzenie pozwanego, jakoby nigdy nie otrzymał od powódki żadnego wezwania do zapłaty nie koreluje z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. Powód przedłożył bowiem wyciąg z systemu elektronicznego Poczty Polskiej S.A., z którego jasno wynika, iż pozwany osobiście odebrał pismo wzywające do spłaty zadłużenia. W ocenie Sądu okoliczności wypływające z systemu operatora pocztowego – czyli niezwiązanego ze stronami podmiotu trzeciego specjalizującego się w doręczaniu korespondencji – nie mogły zostać skutecznie podważone przez pozwanego samymi jego twierdzeniami. Co się zaś tyczy pisma wypowiedzającego umowę pożyczki, to w istocie pismo to nie zostało odebrane przez pozwanego. Nie oznacza to jednak, że pismo to nie wywołało skutków prawnych. Tak jak przy wezwaniu do zapłaty, powódka skierowała korespondencję zawierającą oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy na wskazany przez pozwanego adres do korespondencji. Mimo wyraźnych

zobowiązań umownych w tym zakresie, pozwany nigdy nie zgłaszał, aby adres ten uległ zmianie. Kierowanie zatem korespondencji na wskazany przez pozwanego adres należy utożsamiać z umożliwieniem pozwanemu zapoznania się z oświadczeniami woli pożyczkodawcy (art. 61 § 1 k.c.). Ewentualna rezygnacja z tej możliwości przez pozwanego nie skutkuje wadliwością składanych oświadczeń woli.

W efekcie, Sąd I instancji uznał, że zasadne jest żądanie pozwu w części wynoszącej 5.625,42 zł; w pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne należało oddalić. Na zasądzoną kwotę składa się niespłacony kapitał w wysokości 4.786,11 zł. (9.000 zł. – 4.213,89), opłata przygotowawcza w kwocie 129 zł, niespłacone odsetki umowne w kwocie 20,40 zł oraz odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 689,91 zł. Dalsze odsetki za okres po wypowiedzeniu umowy Sąd zasądził na mocy art. 481 § 1 k.p.c.

Zasądzone w punkcie II wyroku roszczenie, w punkcie 2. orzeczenia Sąd rozłożył na raty. Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Podstawą zastosowania powyższego przepisu jest wyłącznie uznanie Sądu, że szczególnie uzasadnione wypadki zachodzą. Uprawnienie to przysługuje w sytuacjach, gdy ze względu na stan rodzinny lub majątkowy strony zobowiązanej bezzwłocznie spełnienie przez nią świadczenia byłoby nadmiernie utrudnione lub narażałoby ją na niepowetowaną szkodę. Chodzi więc o wyznaczenie takiego terminu, który z jednej strony mógłby umożliwić pozwanemu wykonanie orzeczenia w sposób dla niego najmniej dotkliwy i nie narażający na nadmierne straty. Termin ten musi jednakże z drugiej strony uwzględnić słuszne interesy powoda i nie narażać go na dalsze szkody (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 sierpnia 2015 r., I ACa 186/15, LEX nr 1797171).

Zdaniem Sądu sytuacja życiowa oraz materialna pozwanego uzasadniała rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty. Z zeznań pozwanego wynika bowiem, iż w chwili obecnej jest on w niekorzystnej sytuacji życiowej – jest osobą przewlekle schorowaną, obciążoną należnościami publicznoprawnymi, mającymi na utrzymaniu żonę i małoletnie dziecko. Całe gospodarstwo domowe pozwanego musi utrzymać się z dochodów rzędu 3.200-3.500 zł, przy czym sama rata kredytu hipotecznego – który jak najbardziej należy uznać za koszt koniecznego utrzymania, tożsamy z wydatkiem czynszowym – sięga kwoty 2.100 zł miesięcznie. W dalszej kolejności pozwany przeznaczą również kwotę 200 zł miesięcznie na leki, kwotę 1.000 zł miesięcznie na wymagalne należności publicznoprawne, kwotę 500 zł miesięcznie na opłaty eksploatacyjne nieruchomości, kwotę 200 zł co dwa miesiące na prąd. Sąd rozkładając zasądzone roszczenie na raty miał na uwadze fakt, iż w sytuacji, w jakiej znajduje się pozwany spłata całości kwoty dochodzonej pozwem stanowiłaby dla niego i jego rodziny nadmierne obciążenie, co również nie byłoby korzystne dla powódki. Kwoty poszczególnych rat zostały przez Sąd określone w takiej wysokości, aby pozwany miał realną możliwość jej spłaty, co leży również w interesie powódki. Sąd miał na uwadze także to, że pozwany nie uchylał się od spłaty zadłużenia, w trakcie trwania postępowania w miarę swoich możliwości spłacał zadłużenie w stosunku do powódki.

Zważyć nadto należy, iż rozkładając zasądzone świadczenie na raty Sąd zasądził także żądane odsetki za okres do dnia wydania wyroku, co jest zgodne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale składu siedmiu sędziów, stanowiącym zasadę prawną z dnia 22 września 1970 r. (III PZP 11/70, OSNC 1971/4/61, LEX nr 1158). W uchwale tej wskazał nadto Sąd, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do dnia płatności poszczególnych rat. Choć powodowi należec będą się odsetki w przypadku zwłoki w zapłacie poszczególnych rat przez pozwanego, o czym Sąd zgodnie z art. 481 k.c. orzekł w punkcie 2. wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. rozliczając je stosunkowo. Powódka wygrała w 41 %, w tym w zakresie cofniętego powództwa, bowiem zaspokojenie roszczenia nastąpiło po wszczęciu postępowania. Poniosła koszty z tytułu opłaty od pozwu w kwocie 1.000 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwotę 3.600 zł. Łącznie 4.617 zł. z czego 41 % stanowi kwota 1.892,97 zł. Równolegle pozwany wygrał sprawę w 59%. W przedmiotowej sprawie ponosił koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600

zł, z czego 59% stanowi 2.124 zł. Po potrąceniu obu świadczeń Sąd zważył, że powódka jest zobligowana zwrócić pozwanemu koszty procesu w wymiarze 231,03 zł.

O wynagrodzeniu pełnomocników stron Sąd orzekał w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).